

Секція: Економіка та управління підприємствами

Рот-Єров Є.В.

Аспірант кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю,

Сумський державний університет,

м. Суми, Україна

УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ. ІННОВАЦІЙНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ АСПЕКТ¹

В умовах глобальної конкуренції все більш значущим є питання забезпечення постійного прогресивного економічного зростання. Очевидно, що екстенсивні методи (розширення виробництва, закупівля нового обладнання та ін.) без використання інших «особливих» ресурсів самі по собі вже не можуть забезпечити цей процес. В таких умовах особливого значення набуває ефективне використання знань, інтелектуального капіталу та нематеріальних активів в цілому. Саме знання завдяки своїй природі («знання» на відміну від «інформації», завжди пов'язані з унікальністю людини, її поглядами, переконаннями та досвідом [1, с. 643]) забезпечують конкурентоздатність підприємств за будь-яких ринкових умов та у випадках непередбачуваних економічних ситуацій.

Управління знаннями (knowledge management) – поняття дуже складне та багатогранне, та в цілому, поєднує у собі, як правило, управління процесами збору, створення, зберігання, розподілу, розповсюдження, продажу та використання знань.

Логічно припустити, що для ефективного управління знаннями на підприємстві необхідна система управління знаннями, яка повинна включати цілу

¹ Робота виконана за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідної теми «Механізм управління формуванням стратегій випереджаючого інноваційного розвитку промислових підприємств» (№ ДР 0117U003928)

низку різнорідних компонентів, а саме: людей, процеси, умови середовища (організаційну культуру), структуру та технології. Головним завданням цієї системи є створення сприятливих умов для ефективного управління знаннями з метою забезпечення поставлених тактичних та стратегічних цілей і завдань (утримання конкурентних переваг, збільшення ефективності чи, наприклад, у якомусь конкретному випадку, – отримання додаткового прибутку від комерціалізації спродукованої на підприємстві технології).

Очевидно, що промислові підприємства мають свою специфіку управління знаннями, хоча б тому, що їх організаційна структура передбачає велику кількість наукоємних підрозділів, конструкторських бюро, а також розвинену матеріально-технічну базу. Це дозволяє їм як створювати, так і залучати сторонні інновації та технології, як правило, у кінцевому випадку, більш вдало у порівнянні із «простими» з т. зору організаційної структури підприємствами чи організаціями.

Так, наприклад, деякі автори [2, с. 288-289] виділяють наступні задачі управління знаннями у наукоємних підприємствах:

- вчасне виявлення дефіциту знань;
- оцінка існуючого знання в організації (як формального, так і неформального);
- визначення перспективних напрямів генерації знань;
- розвиток системи мотивації персоналу (матеріальні та нематеріальні засоби мотивації);
- забезпечення належних умов роботи для працівників (зручність, достатність ресурсів, сприятливий клімат, тощо);
- стимулювання підвищення кваліфікації;
- впровадження і розвиток інформаційних технологій;
- забезпечення доступу до інформаційних потоків підприємства для персоналу з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності;

– визначення способу введення в господарський оборот створеного на підприємстві знання (результати нт творчості).

Як зазначає Л.В. Доскуч [3, с. 149], за результатами ефективного впровадження системи управління знаннями підприємство чи організація отримує:

- скорочення часу на виконання виробничих завдань та прийняття рішень;
- більш злагоджену роботу колективу;
- зростання керованості кадрового потенціалу підприємства;
- підвищення якості кадрового потенціалу;
- зростання вартості нематеріальних активів;
- перехід процесу управління підприємством на новий якісний рівень;
- як результат – досягнення поставлених цілей.

За результатами дослідження, слід зазначити, що на стратегічному рівні, кінцевим завданням управління знаннями є забезпечення конкурентних переваг та покращення економічних показників промислового підприємства. Це можливо лише за рахунок ефективного використання його матеріально-технічної бази, висококваліфікованих кадрів (менеджерів, науково-дослідних працівників, конструкторів) та впровадження інноваційних технологій. Результатом такого ефективного використання та впровадження має бути високотехнологічне виробництво продукції із високим рівнем доданої вартості або ж успішна комерціалізація спродукованих технологій.

Література

1. Смоляр Л.Г. Знання як стратегічний ресурс сучасного підприємства [Електронний ресурс] / Л.Г. Смоляр, Н.В. Коба. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/1135/1/104.pdf>

2. Павленко Т.В. Особливості управління знаннями в наукоємних підприємствах / Павленко Т.В., Ключнікова М.В. // Економічний вісник НТУУ «КПІ»: збірник наукових праць. – 2014. – Вип. 11. – С. 286-292.

3. Доскуч Л.В. Концепція менеджменту знань як інноваційний елемент системи управління кадровим потенціалом промислового підприємства / Л.В. Доскуч // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2011. – № 698: Проблеми економіки та управління. – С. 146-150.

Рот-Серв, Є.В. Управління знаннями на промислових підприємствах. Інноваційний стратегічний аспект [Текст] / Є.В. Рот-Серв // Наукові підходи до оцінки соціально-економічного розвитку країни: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Одеса, 10-11 листопада 2017 р.). – Одеса: ЦЕДР, 2017. – С. 62-63.